

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Stanisław Stankiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 17 października 2024 r. w Warszawie sprawy z wniosku "B." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. o zbadanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego Piotra Telusiewicza wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie I CSK 714/24

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

1. Wnioskiem złożonym w sprawie I CSK 714/24 powódka „B.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. domagała się stwierdzenia braku spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Piotra Telusiewicza. Podniosła, że został on powołany na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego 29 listopada 2023 r., a jego kandydaturę zaakceptowała i przedstawiła Prezydentowi RP Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Była to zatem tzw. neo-KRS, która nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności jej art. 187 ust. 1.

W przekonaniu powódki analiza ścieżki awansu zawodowego sędziego Piotra Telusiewicza dowodzi, że nie spełnia on warunków niezależności i bezstronności. Pomimo wydania przez Sąd Najwyższy uchwały z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, sędzia Piotr Telusiewicz podjął decyzję o ubieganiu się

o urząd sędziego Sądu Najwyższego w Izbie Cywilnej. W ocenie „B.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. oznacza to, że sędzia Piotr Telusiewicz, będąc kandydatem na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego obejmował swoją świadomością, iż bierze udział w procedurze co najmniej wątpliwej, a w istocie postępuje wbrew uchwale Sądu, którego chciał być sędzią. Ta okoliczność wskazuje na lekceważący stosunek sędziego do obowiązujących orzeczeń Sądu Najwyższego i zamiar lekceważenia stanowiska sędziów, którzy nie zostali wyłonieni przy udziale tzw. neo-KRS.

Powódka w sprawie I CSK 714/24 argumentowała również, że sędzia Piotr Telusiewicz, orzekając jeszcze w Sądzie Okręgowym w Lublinie ujawnił szczegóły postępowania, w którym orzekał, osobom nieuprawnionym. W sprawie I C [...], w odpowiedzi na wniosek o jego wyłączenie z powodu wątpliwości pełnomocnika jednej ze stron co do prawidłowości powołania na urząd sędziego, sędzia Piotr Telusiewicz wystosował do ówczesnego Ministra Sprawiedliwości Z. Z. pismo, które skutkowało wyjawieniem stanu sprawy oraz skutkowało wnioskiem Sekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko temu pełnomocnikowi. Takie działanie, zdaniem powódki było niedopuszczalne i wskazuje na to, że nie jest on bezstronny, lecz szuka pomocy we władzy wykonawczej.

Zdaniem „B.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. okoliczności dotyczące powołania sędziego Piotra Telusiewicza na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego stanowią weryfikowalne, obiektywne fakty, które wskazują na przynajmniej potencjalną stronniczość tego sędziego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

2. Zgodnie z art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2024 r. poz. 622, dalej: „u.SN”) dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, na wniosek uprawnionego, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy

z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (tzw. test niezawisłości i bezstronności sędziego).

3. Artykuł 29 § 9 u.SN stanowi, że wniosek inicjujący test niezawisłości i bezstronności sędziego powinien – pod rygorem jego odrzucenia bez wezwania do usunięcia braków formalnych (art. 29 § 10 u.SN) – czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki, o których mowa w § 5 (pkt 1) oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie (pkt 2). Skoro w założeniu ustawodawcy ów wniosek ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie, oczywiste jest, że nie wystarczy przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w szczególności ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu (przykładowo czynności jurysdykcyjnych, oświadczeń i wypowiedzi), które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności, ale konieczne jest także wskazanie okoliczności świadczących o tym, że deficyt ten może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (zamiast wielu postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r., III CB 5/22 wraz z licznymi zarządzeniami powołanymi w jego uzasadnieniu).

4. Wniosek powódki w sprawie I CSK 714/24 w sposób oczywisty nie czyni zadość tym wymaganiom. Wprawdzie wskazuje na okoliczności towarzyszące powołaniu SSN Piotra Telusiewicza (powołanie w ramach wadliwego postępowania konkursowego, z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa wyłonionej po uprzednim skróceniu w sposób niezgodny z Konstytucją RP kadencji legalnie istniejącej Rady, poszukiwanie wsparcia w Ministerstwie Sprawiedliwości w czasie sprawowania urzędu sędziego sądu okręgowego), jednakże powołane okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Piotra Telusiewicza mają charakter ogólny i mogłyby oddziaływać na ocenę dochowania standardu niezawisłości i bezstronności w każdej sprawie rozpatrywanej przez sędziego, co w oczywisty sposób ignoruje brzmienie art. 29 § 5 u.SN.

Ponadto „B.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. nie sprostала również obowiązkowi przedstawienia okoliczności postępowania sędziego Piotra Telusiewicza – już po jego powołaniu – które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przezeń wymagań niezawisłości i bezstronności w sprawie I CSK 714/24. Poza okolicznościami związanymi z powołaniem sędziego powódka nie przedstawiła bowiem żadnych innych argumentów, które mogłyby wskazywać na deficyt niezawisłości i bezstronności SSN Piotra Telusiewicza w tej konkretnej sprawie.

Sama powódka przyznaje, że okoliczności dotyczące powołania sędziego Piotra Telusiewicza na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego wskazują na potencjalną stronnictwość tego sędziego, ale nie wiąże ich z jakąkolwiek konkretną sprawą, tym bardziej ze sprawą I CSK 714/24.

Braki te zgodnie z art. 29 § 10 zd. 1 u.SN stanowią podstawę do odrzucenia wniosku.

5. Zgodnie z art. 29 § 10 u.SN wniosek niespełniający wymagań, o których mowa w § 9, podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Ustawodawca nie sprecyzował, jaki skład Sądu Najwyższego jest właściwy do zbadania jego dopuszczalności, w tym spełnienia wymagań formalnych i terminowości jego złożenia, a w konsekwencji ewentualnego odrzucenia. W art. 29 § 15 u.SN ustawodawca określił jedynie skład właściwy do „rozpoznania” wniosku; użyte w tym przepisie sformułowanie oznacza merytoryczne rozpoznanie wniosku, a zatem podjęcie decyzji o uwzględnieniu wniosku (wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy) albo o oddaleniu wniosku (art. 29 § 18 i 19 u.SN). Wprawdzie na gruncie przepisów o zażaleniu dominuje stanowisko, że pojęcie „rozpoznania zażalenia”, o którym mowa w art. 397 § 1 k.p.c., obejmuje również orzeczenie co do jego dopuszczalności (uchwały Sądu Najwyższego: z 1 lipca 2021 r., III CZP 36/20, OSNC 2021, nr 11, poz. 74; z 7 grudnia 2021 r., III CZP 87/20, OSNC 2022, nr 7-8, poz. 67), jednakże przyjęcie takiego rozumienia również na gruncie przepisów o teście prowadzi do wniosków niemożliwych do przyjęcia.

Po pierwsze, nie może budzić wątpliwości, że pojęcie „rozpoznawać” nie ma w przepisach prawa procesowego i ustrojowego w pełni utrwalonej treści, co

wyłącza możliwość automatycznego odnoszenia jego znaczenia przyjętego na tle określonej regulacji do innych przepisów, w związku z czym prawidłowe odczytanie jego sensu powinno być zawsze poprzedzone analizą kontekstu językowego, w jakim zostało użyte, i odwołaniem się do adekwatnych argumentów celowościowych.

Po drugie, przyjęcie, że odrzucenie wniosku o test jest rozpoznaniem tego wniosku, oznaczałoby, że o odrzuceniu wniosku – z powodu braków formalnych, z powodu złożenia z naruszeniem terminu lub z powodu niedopuszczalności z innych przyczyn – musiałby każdorazowo decydować skład 5 sędziów, po uprzednim wysłuchaniu sędziego, którego wniosek dotyczy (art. 29 § 15 u.SN). Obowiązek wysłuchania sędziego, jeżeli wniosek *a limine* polega odrzuceniu, podważa racjonalność przyjętego sposobu procedowania.

Po trzecie, uwzględniając, że z powyższych argumentów wynika, iż skład Sądu Najwyższego właściwy do odrzucenia wniosku nie został uregulowany w ustawie o Sądzie Najwyższym, zwłaszcza zaś w art. 29 § 15 u.SN, niezbędne jest odwołanie się do odpowiednio stosowanych przepisów o zażaleniu obowiązujących w postępowaniu, którego wniosek dotyczy (art. 29 § 24 u.SN). W konsekwencji znajdują w tym zakresie zastosowanie przepisy procedury cywilnej przewidujące skład jednoosobowy (art. 397 § 1 k.p.c. w zw. z art. 29 § 24 u.SN; *vide*: postanowienie z 6 lutego 2023 r., III CB 5/23; z 12 kwietnia 2023 r., III CB 7/23; z 2 sierpnia 2023 r., III CB 29/23, i z 15 stycznia 2024 r., III CB 7/24).

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

r.g.

